

WIERZĘ W BOGA

Wędrujemy z Jezusem

4

**PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII
DLA KLASY 4 SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

TOM 1

WYDAWNICTWO WAM

© Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici, 2023

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika nr AZ-14-01/18-KR-8/23 zgodnego z programem nauczania nr AZ-1-01/18

RECENZENCI

dr Aneta Rayzacher-Majewska
ks. dr Paweł Płaczek

REDAKCJA

ks. Władysław Kubik SJ (kierownik)
Aleksandra Bałoniak

ZESPÓŁ AUTORÓW

Aleksandra Bałoniak
Kamilla Frejusz
ks. Mateusz Janyga SJ
Joanna Stanis-Rzepka
Katarzyna Wawrzyniak

PROJEKT OKŁADKI, OPRACOWANIE GRAFICZNE, ŁAMANIE

Tomasz Mieloch

ILUSTRACJA NA OKŁADCE ORAZ KARTY PRACY

Dorina Maciejka

KOREKTA JĘZYKOWA

Katarzyna Stokłosa

NIHIL OBSTAT

Przełożony Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego,
ks. Jarosław Paszyński SJ, prowincjał, Kraków, dn. 31 maja 2023 r.,
l.dz. 32/2023

ISBN 978-83-277-3483-9

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków
tel. 12 62 93 200
e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496
e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260
www.wydawnictwowam.pl

Rozkład materiału, kryteria ocen, materiały
do druku oraz pomoce multimedialne są dostępne
w internetowym serwisie katechetycznym
Wydawnictwa WAM: katechizmy.pl

Spis treści

Wprowadzenie... / 7

ROZDZIAŁ I. Poznaję Jezusa

1. Święty z charakterem – Stanisław Kostka / 13
2. Jesteś uczniem Pana Jezusa / 18
3. Pan Bóg napisał do ciebie list / 22
4. Bóg mówi do nas w Starym Testamencie / 28
5. Poznajemy Jezusa w Nowym Testamencie / 32
6. Słuchamy słowa Bożego na Mszy Świętej / 37
7. Chcę zrozumieć Ewangelię / 42
8. Dlaczego Kościół ma swój kalendarz? / 46

ROZDZIAŁ II. Przyjaźnię się z Jezusem

9. Jezus – prawdziwy Przyjaciel / 53
10. Czym jest przyjaźń? / 57
11. Przyjaciele Jezusa – Maria, Marta i Łazarz / 61
12. Największym skarbem jest Bóg / 65
13. O miłosierdzie warto zabiegać / 69
14. Przyznaję się do Pana Jezusa / 73
15. Pielęgnowujemy przyjaźń z Panem Jezusem / 78
16. Patronka młodości, przyjaźni i marzeń –
 bł. Chiara Badano / 83

ROZDZIAŁ III. Dziękuję Jezusowi

- 17. Boży sposób na życie / 91
- 18. Wdzięczni za świat, który jest darem Boga / 95
- 19. Jaki jest ulubiony kolor Pana Boga? / 100
- 20. Projekt życia według Maryi / 105
- 21. Rodzice darem i zadaniem / 110
- 22. Dziękować za to, co trudne / 114
- 23. „Stracić głowę” dla Jezusa / 121
- 24. Kiedy sprawiam radość Jezusowi? / 125
- 25. Radość bycia z Bogiem / 130

ROZDZIAŁ IV. Przepraszam Jezusa

- 26. Co zakłóca pracę twojego serca? / 137
- 27. Jak mimo pokus zachować wierność Bogu? / 142
- 28. Jak dobrze wykorzystać czas? / 146
- 29. Kiedy grzeszymy myślą, mową, uczynkiem
lub zaniedbaniem? / 151
- 30. Mówię Panu Jezusowi: „Przepraszam” / 156
- 31. Ile razy mamy przebaczać? / 161
- 32. Co zrobić, gdy zgrzeszę? / 168
- 33. Jak leczyć swoją duszę? / 173
- 34. Pierwsze piątki miesiąca / 177

Wprowadzenie do pracy z podręcznikiem do nauki religii w szkole podstawowej w klasie czwartej **WĘDRUJEMY Z JEZUSEM**

Pakiet materiałów katechetycznych Wydawnictwa WAM do klasy 4 szkoły podstawowej pt. *Wędrujemy z Jezusem* (serii „Wierzę w Boga”) jest kontynuacją materiałów do klasy 1 *Bóg – nasz Ojciec*, do klasy 2 *Jezus – nasz Zbawiciel* oraz do klasy 3 *Jezu, czekamy na Ciebie*. Na pakiet składa się podręcznik, ćwiczenia dla ucznia oraz poradnik metodyczny dla katechetów. Materiały zostały przygotowane zgodnie z *Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*¹ (dokument Konferencji Episkopatu Polski z 8 czerwca 2018 r.) oraz z *Programem nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*² (dokument Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z 19 września 2018 r.).

W skład proponowanego pakietu wchodzi:

Podręcznik ucznia pt. *Wędrujemy z Jezusem. Podręcznik do religii dla klasy 4 szkoły podstawowej*;

Zeszyt z ćwiczeniami pt. *Wędrujemy z Jezusem. Ćwiczenia do religii dla klasy 4 szkoły podstawowej*;

Poradnik metodyczny pt. *Wędrujemy z Jezusem. Poradnik metodyczny do nauki religii dla klasy 4 szkoły podstawowej*.

TREŚCI PODRĘCZNIKA A PROGRAM NAUCZANIA RELIGII

W klasie 4 chodzi o dalszy udział ucznia w formacji religijno-moralnej poprzez systematyczne uczestnictwo w Eucharystii, przystępowanie do sakramentu pokuty i pojednania, uczestnictwo w wydarzeniach roku liturgicznego oraz

1 Dalej nazywana w skrócie *Podstawą programową katechezy*.

2 Dalej nazywany w skrócie *Programem nauczania religii*.

kształtowanie potrzeby dalszego systematycznego uczestnictwa w katechizacji w celu poznania Chrystusa i Jego nauczania. W procesie dydaktyczno-religijnym chodzi również o kształtowanie postaw religijnych wynikających ze słuchania i rozważania słowa Bożego. Postawy te są związane z treściami skoncentrowanymi wokół zagadnień prowadzących do: poznania Jezusa (I), przyjaźni z Jezusem (II), dziękowania Jezusowi (III), przepraszania Jezusa (IV), prośzenia Jezusa (V), uwielbienia Jezusa (VI), celebrowania wydarzeń liturgicznych (VII).

PODRĘCZNIK UCZNIA I ĆWICZENIA

Każda jednostka lekcyjna w podręczniku ucznia jest rozmieszczona na dwóch sąsiadujących stronach, czyli rozkładówkach. Takie rozplanowanie ułatwia uczniom zestawianie treści biblijnych z odniesieniami do treści mówiących o ich codzienności. W klasie czwartej uczeń ma większe kompetencje językowe i intelektualne, dlatego do danej jednostki lekcyjnej zastosowano czasami kilka tekstów biblijnych, aby uczeń zdobywał umiejętność kojarzenia wydarzeń z Pismem Świętym, które pod kierunkiem nauczyciela analizuje. Ważnym środkiem dydaktycznym jest ilustracja oraz fotografia, także symboliczna. W każdym dziale umieszczono rozkładówkę z ważnymi słowami osób świętych, pełni ona funkcję ilustracji zbierającej treści programowe.

Konsekwentnie w całej serii przygotowanej na I etap edukacyjny przewodnikiem uczniów jest wybrany święty. W klasie czwartej jest nim św. Stanisław Kostka. Podczas pierwszej katechezy uczniowie poznają jego życie i drogę do świętości. Zaprzyjaźniają się z nim na kolejnych lekcjach, zdobywają przekonanie, że święty to ktoś bliski, sympatyczny, kto ma coś ważnego do przekazania.

Zadania w ćwiczeniach do każdej jednostki lekcyjnej zostały ułożone na dwóch stronach obok siebie (rozkładówka). Uczniowie w trakcie ich rozwiązywania: uczą się kreatywnego myślenia, interpretacji słów Pisma Świętego, rozumienia treści programowych klasy czwartej. Zadania mają zróżnicowany stopień trudności, aby wspierać indywidualizację procesu nauczania. Są to: krzyżówki, rebusy, łamigłówki, labirynty, zadania do uzupełniania, dopasowywania, odnajdywania, wyodrębniania, dorysowywania, zadania matematyczne, zadania kodowane. Podczas ich rozwiązywania uczniowie: uzupełniają, wykreślają, dobierają, odgadują, uzupełniają, dopisują, wykreślają, przyporządkowują, dopasowują. W rogach stron wprowadzone zostały dodatkowe zadania, które często będą zaklejane. Są nimi trójkąty z „pamiętnikowymi” tajemnicami.

Wszystkie zadania zostały przemyślane i zaplanowane w taki sposób, aby w trakcie ich wykonywania uczniowie uczyli się mądrego wybierania i kreatywnego rozwiązywania dylematów moralnych. W zadaniach problemowych odwołujemy się do symboli, znaków i sytuacji z życia codziennego, aby uczeń mógł odnaleźć siebie jako dziecko Boże żyjące zgodnie z Prawem Bożym. Kreatywne poszukiwanie rozwiązań stymuluje proces samokontroli i samooceny. Zadania wplecione w proces dydaktyczny wspomagają realizację wymagań programowych. Założeniem ćwiczeń jest samodzielna i twórcza praca ucznia – jednak zawsze pod życzliwą opieką katechety. Wiele poleceń (oprócz funkcji dydaktycznej) ma cel formacyjny: kształtowanie sumienia, wrażliwości na drugiego człowieka oraz świadomości realnej obecności i działania Jezusa w roku liturgicznym i liturgii Kościoła.

PORADNIK METODYCZNY

W poradniku metodycznym nauczyciele znajdą przede wszystkim propozycje scenariuszy oraz materiałów do każdej jednostki tematycznej. Zbudowane są one według schematu:

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

Wiadomości

Umiejętności

Postawy

Metody dydaktyczne

Formy pracy

Pomoce dydaktyczne

Scenariusz katechezy

„Kryteria sukcesu”

Scenariusz katechezy składa się z następujących części:

Wprowadzenie

Odkrywanie wezwania Bożego

Odpowiedź na wezwanie Boże

Utrwalenie

Poradnik metodyczny zawiera 61 scenariuszy stanowiących otwartą propozycję dla katechetów. Zintegrowanie treści katechetycznych z życiem rodzinnym i parafialnym wzmacnia przekaz treści wiary. Cele lekcji – sformułowane

językiem wymagań ucznia – zostały określone w kategoriach wymagań ogólnych i szczegółowych. Opisano w nich zarówno wiedzę, którą uczeń powinien przyswoić, jak też umiejętności, które powinien posiadać, i postawy, które winien kształtować. Takie projektowanie wymagań ogólnych i szczegółowych sprzyja poprawie efektów kształcenia. Konstruowanie szczegółowych wymagań edukacyjnych oparte na konkretnych czynnościach uczniów służy weryfikacji zdobytej wiedzy w warunkach szkolnych.

Do każdej jednostki lekcyjnej zostały sformułowane „Kryteria sukcesu”, czyli kryteria oceniania zapisane w formie wymagań edukacyjnych (wiadomości i umiejętności). Są komponentem oceniania kształtującego, które jeśli jest stosowane w szkole w ramach wewnątrzszkolnego systemu oceniania, wówczas obowiązuje także katechetów. O tych wymaganiach nauczyciel informuje uczniów na początku lekcji. Właściwie sformułowane służą nauczycielowi jako kryteria oceniania stosowane podczas lekcji.

W scenariuszach lekcji umieszczone zostały linki do zadań interaktywnych, które powstały i zostały umieszczone na platformie Wordwall. Każdy link wpleciony w opis działań dydaktycznych to interaktywne ćwiczenie, które można wykorzystać stosownie do możliwości uczniów i warunków klasopracowni. Wiele tekstów biblijnych, opowiadania zostały zamieszczone w formie audio na platformie www.katechizmy.pl.

Wszystkie scenariusze są jedynie sugestią Autorów – korzystając z własnego doświadczenia, wiedzy oraz kierując się znajomością uczniów, można zastosować inny sposób przeprowadzenia lekcji.

Rozkład materiału, kryteria oceny, materiały multimedialne oraz materiały do druku, nagrania piosenek i opowiadań – będą dostępne w internetowym serwisie katechetycznym Wydawnictwa WAM: katechizmy.pl.

ROZDZIAŁ I
Poznaję Jezusa

KATECHEZA 1

Święty z charakterem – Stanisław Kostka

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE

- Przedstawienie postaci św. Stanisława Kostki jako wzoru do naśladowania (D.7).
- Kształtowanie świadomości, że świętość to zaproszenie dla każdego.

WIADOMOŚCI

Uczeń:

- wymienia najważniejsze fakty z życia św. Stanisława Kostki;
- charakteryzuje cechy człowieka świętego;
- charakteryzuje pojęcie świętości.

UMIĘJĘTNOŚCI

Uczeń:

- konfrontuje swoje życie i postępowanie z życiem św. Stanisława Kostki (B.14.2);
- podejmuje działania zmierzające do stawania się doskonalszym.

POSTAWY

Uczeń:

- wyraża radość z powodu poznania życia św. Stanisława Kostki;
- deklaruje modlitwę za wstawiennictwem świętego.

Metody dydaktyczne:

- skojarzenia (lub słoneczko)
- rozmowa kierowana
- miniwykład

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, grupowa

Pomoce dydaktyczne:

- Pismo Święte: Mdr 4, 7. 10. 13-14
- podręcznik, ćwiczenia
- kolorowe kartki do skojarzeń
- Słownik języka polskiego PWN
- zadanie interaktywne na platformie Wordwall
- piosenka: *Taki duży, taki mały...*

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

KRYTERIA SUKCESU

Na dzisiejszej lekcji:

- poznasz życie św. Stanisława Kostki;
- odkryjesz, jak zdobywa się świętość;
- dowiesz się, kim jest święty;
- odkryjesz cuda w życiu Stanisława Kostki;
- zrozumiesz, że świętość można zdobyć w młodym wieku;
- dowiesz się, czym patronem jest św. Stanisław;
- zachwycisz się świętością.

1. Propozycja modlitwy. Śpiew piosenki: *Taki duży, taki mały...*
2. Zapoznajemy uczniów z tematem lekcji oraz przedstawiamy „Kryteria sukcesu”.
3. Na tablicy w widocznym miejscu zapisujemy słowo: ‘święty’. Polecamy uczniom, aby podali swoje skojarzenia z tym słowem. Powtarzające się określenia naklejamy blisko siebie. Po wykonaniu zadania konsultujemy definicję ze Słownikiem języka polskiego PWN, gdzie czytamy: „Określenie człowieka uznanego za wzór (doskonałego) pod względem religijnym, moralnym; osoba zbawiona, uroczysty akt uznania chrześcijanina za świętego nazywa się kanonizacją, poprzedza ją zwykle beatyfikacja”.
4. Podkreślamy na czerwono najważniejsze lub najczęściej podawane cechy osoby świętej.
5. Zapraszamy uczniów, aby przejrzeni podręcznik do nauki religii w klasie czwartej. Prosimy, aby zwrócili uwagę na bohatera każdej lekcji. Chętni, uczniowie wypowiadają się, kim jest młodzieniec w niebieskiej koszuli.
6. Analizujemy kartę informacyjną o świętym. Wskazujemy na mapę Europy, a na niej trzy zaznaczone miejsca, wstępnie informujemy, że to miejsca, w których spędził swoje krótkie życie.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

1. Uroczyste odczytanie tekstu z Księgi Mądrości znajdującego się w podręczniku:

A sprawiedliwy, choćby umarł przedwcześnie, znajdzie odpoczynek. Ponieważ spodobał się Bogu, został umiłowany, a żyjąc wśród grzeszników, został przeniesiony. Wcześnie osiągnąwszy doskonałość, przeżył czasów wiele. Dusza jego podobała się Bogu, dlatego pośpiesznie uszła spośród nieprawości. A ludzie patrzyli i nie pojmowali ani sobie tego nie wzięli do serca (Mdr 4, 7. 10. 13-14).

2. Praca z tekstem biblijnym. Polecamy uczniom, aby dopowiedzieli ustnie dalszą charakterystykę Stanisława. W tym celu zadajemy pytania:
 - Autor Księgi Mądrości napisał o człowieku sprawiedliwym, czyli jakim?
 - Dlaczego Bóg wybiera ludzi sprawiedliwych?
 - Czy można być doskonałym, żyjąc krótko?
 - Dlaczego czasami nie rozumiemy świętości, dlaczego czasami dziwią nas osoby święte?
- W puencie tej części lekcji powinny pojawić się następujące punkty charakteryzujące świętość według autora Księgi Mądrości:
 - umarł przedwcześnie
 - został umiłowany/wybrany
 - wcześniej osiągnął doskonałość
 - spodobał się Bogu
 - nie był rozumiany w swojej epoce
3. Kolejny etap lekcji. Dwa sposoby na zapoznanie się z tekstem o życiu św. Stanisława – odczytujemy punkty z podręcznika lub odsłuchujemy nagrania historii życia.
4. Przed zapoznaniem się z historią życia dzielimy klasę na cztery grupy, każdej przydzielamy pytanie:
 - Co pomogło Stanisławowi osiągnąć świętość?
 - Co przeszkadzało Stanisławowi w osiągnięciu świętości?
 - Dlaczego Stanisław został patronem młodzieży?
 - Jakimi cechami odznaczał się Stanisław jako młody chłopiec?
5. Puentujemy tę część lekcji: Każdy człowiek powołany jest do świętości, można ją osiągnąć, współpracując z łaską Bożą. Ważne, aby mieć pragnienie bycia świętym, naśladować w postępowaniu osoby, które imponują swoją pobożnością, świętością.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

1. Uczniowie odczytują z podręcznika „Ważną wiadomość”. Po lekturze dopowiadamy:
 - Jego ciało zostało złożone w kościele św. Andrzeja na Kwirynale w Rzymie.
 - Jego atrybutami są: anioł podający mu Komunię, Dziecię Jezus na ręku, krucyfiks, laska pielgrzymia, lilia, Maryja i różaniec.
 - Jest czczony jako patron Polski, archidiecezji łódzkiej, archidiecezji warszawskiej, diecezji płockiej, Gniezna, Lublina, Lwowa, Poznania, Warszawy, ministrantów, nowicjuszy, alumnów, Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży oraz polskich dzieci i młodzieży.
2. Odnosząc się do ostatniego akapitu z „Ważnej wiadomości” zadajemy uczniom pytania:
 - Jak przez modlitwę lub czytanie Pisma Świętego możemy przybliżyć się do świętości?
 - Jak często należy przystępować do Komunii Świętej?
 - Jak często należy przystępować do spowiedzi?
 - Kogo nazwalibyście ludźmi życzliwymi?

UTRWALENIE

1. Utrwalamy i sprawdzamy stopień zapamiętania poznanych wiadomości o życiu Stanisława Kostki, w tym celu posługujemy się ćwiczeniami. Uczniowie wykonują w dowolnej kolejności zadania nr 1, 2, 3.
2. Proponujemy uczniom rozwiązanie zadania interaktywnego na platformie Wordwall bit.ly/3pdlgYK.
3. Przypominamy uczniom „Kryteria sukcesu”; zadajemy pytania sprawdzające wiedzę.
4. Modlitwa na zakończenie (z podręcznika, fragment litanii).

Święty Stanisławie Kostko,
Radosny Patronie polskiej młodzieży, *módl się za nami.*
Wierny przyjacielu Chrystusa, *módl się za nami.*
Niosący radość i pociechę, *módl się za nami.*
Współpracujący z łaską Bożą, *módl się za nami.*
Szczery wyznawco Chrystusa, *módl się za nami.*

Patronie strapionych i szukających pociechy u Boga, *módl się za nami.*
Przychodzący z pomocą pragnącym przekroczyć próg przeciętności, *módl się za nami.*
Czczycielu Matki Bożej, *módl się za nami.*
Żyjący pod prąd mody, *módl się za nami.*
Obdarzony darem czystości, *módl się za nami.*
Czczycielu Eucharystii, *módl się za nami.*
Wstawiający się za nami w niebie, *módl się za nami.*

WIERZĘ W BOGA

Wędrujemy z Jezusem

4

**PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII
DLA KLASY 4 SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

TOM 2

WYDAWNICTWO WAM

© Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici, 2023

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika nr AZ-14-01/18-KR-8/23 zgodnego z programem nauczania nr AZ-1-01/18

RECENZENCI

dr Aneta Rayzacher-Majewska
ks. dr Paweł Płaczek

REDAKCJA

ks. Władysław Kubik SJ (kierownik)
Aleksandra Bałoniak

ZESPÓŁ AUTORÓW

Aleksandra Bałoniak
Kamilla Frejusz
ks. Mateusz Janyga SJ
Joanna Stanis-Rzepka
Katarzyna Wawrzyniak

PROJEKT OKŁADKI, OPRACOWANIE GRAFICZNE, ŁAMANIE

Tomasz Mieloch

ILUSTRACJA NA OKŁADCE ORAZ KARTY PRACY

Dorina Maciejka

KOREKTA JĘZYKOWA

Katarzyna Stokłosa

NIHIL OBSTAT

Przełożony Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego,
ks. Jarosław Paszyński SJ, prowincjał, Kraków, dn. 31 maja 2023 r.,
l.dz. 32/2023

ISBN 978-83-277-3483-9

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków
tel. 12 62 93 200
e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496
e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260
www.wydawnictwowam.pl

**Rozkład materiału, kryteria ocen, materiały
do druku oraz pomoce multimedialne są dostępne
w internetowym serwisie katechetycznym
Wydawnictwa WAM: katechizmy.pl**

Spis treści

ROZDZIAŁ V. Proszę Jezusa

- 35. Pan Jezus uczy nas prosić / 9
- 36. Czy Pan Bóg wysłuchuje wszystkich próśb? / 15
- 37. O co prosili Pana Jezusa Apostołowie? / 20
- 38. Twoja czy moja wola niech się stanie? / 27
- 39. O co prosimy w modlitwie powszechnej? / 33
- 40. Czy Pan Bóg wysłuchuje niechrześcijan? / 37
- 41. Pamiętamy o modlitwie za misje
i misjonarzy / 42
- 42. Czy śpiew może być modlitwą? / 46
- 43. Jak zdobyć bilet do nieba? / 51

ROZDZIAŁ VI. Uwielbiam Jezusa

- 44. Chcemy wielbić Cię, Panie / 59
- 45. Śpiewem i tańcem wielbimy Boga / 64
- 46. Bóg przychodzi z pomocą / 69
- 47. Bóg daje nam siebie / 73
- 48. W świątyniach oddajemy chwałę Bogu / 78
- 49. Bóg, który czyni cuda / 83
- 50. Odważ się być świętym / 90
- 51. Spotykamy zmartwychwstałego Pana / 94

ROZDZIAŁ VII. Katechezy okolicznościowe

52. Drużyna różańcowa bł. Pauliny Jaricot / 103
53. Jest tylko życie. Uroczystość Wszystkich Świętych
i Dzień Zaduszny / 108
54. Cuda się zdarzają – o Bożym Narodzeniu / 115
55. Z pierwszą wizytą u Pana Jezusa –
o Bożym Objawieniu / 122
56. Kto jest twoim starszym bratem w wierze?
Dzień Judaizmu / 129
57. Jak pomagać chorym? Światowy
Dzień Chorego / 135
58. Od Środy Popielcowej
do Wielkiego Czwartku / 141
59. Od Wielkiego Czwartku do Wielkiej Nocy / 147
60. Maryja niejedno ma imię.
Nabożeństwa majowe / 153
61. Serce Jezusa dobroci i miłości pełne.
Nabożeństwa czerwcowe / 159

ROZDZIAŁ V

Proszę Jezusa

KATECHEZA 35

Pan Jezus uczy nas prosić

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE

- Uświadomienie niewystarczalności człowieka.
- Ukazanie potrzeby pomocy Boga w codziennym życiu.

WIADOMOŚCI

Uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie kierują do Boga prośby (F.1.7);
- wyjaśnia własnymi słowami, co oznacza stwierdzenie, że człowiek nie jest samowystarczalny;
- wyjaśnia, dlaczego Jezus jest wzorem modlitwy (D.3.1).

UMIĘTNOŚCI

Uczeń:

- dostrzeżę potrzebę pomocy Boga w codziennym życiu;
- wyodrębni modlitwy wyrażające prośbę;
- wyjaśni rolę modlitwy w trudnych momentach życia (D.2.3).

POSTAWY

Uczeń:

- modli się w różnych sytuacjach życiowych (D.1.f);
- modli się w intencjach własnych oraz innych ludzi (D.1.g);
- modli się, biorąc przykład z Jezusa (D.3.b).

Metody dydaktyczne:

- rozmowa kierowana
- uzupełnianie tekstu mówionego

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna

Środki dydaktyczne:

- Pismo Święte: Mt 7, 7-8; J 4, 5-7; Mt 3, 13-15; J 17, 15-19; J 17, 20-21
- podręcznik, ćwiczenia
- wiersz *Zosia Samosia*
- małe kartki
- muzyka medytacyjna

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

KRYTERIA SUKCESU

Na dzisiejszej lekcji:

- zrozumiesz, dlaczego człowiek nie jest samowystarczalny;
- poznasz sytuacje, w których Jezus o coś prosił;
- dowiesz się, w jakich okolicznościach używamy słowa „proszę”;
- poznasz tłumaczenie słowa „proszę” w kilku językach;
- uświadomisz sobie, co jest dla ciebie ważne;
- przyporządkujesz poszczególne fragmenty modlitw do ich tytułów;
- zrozumiesz, dlaczego warto prosić Pana Boga i innych ludzi o pomoc.

1. Propozycja modlitwy: uczniowie po kolei, w ławkach, wypowiadają krótko, jednym zdaniem, za kogo lub o co chcieliby się pomodlić. Następnie wspólnie odmawiają modlitwę *Ojcze nasz...*
2. Zapoznajemy uczniów z tematem lekcji oraz przedstawiamy „Kryteria sukcesu”.
3. Nauczyciel wprowadza w temat lekcji poprzez zadanie poniższych pytań:
 - O co i kogo dziś prosiłeś?
 - W jaki sposób formułowałeś te prośby?
 - Czy używałeś słowa „proszę”?
 - W jakich okolicznościach najczęściej o coś prosisz?
 - Czy ciebie ktoś dziś o coś poprosił?
 - Co wówczas odpowiedziałeś?
 - Czy używając słowa „proszę”, zawsze o coś prosimy?

W celu ułatwienia odpowiedzi na to pytanie, prosimy uczniów o przyjrzenie się ilustracjom umieszczonym w ćwiczeniach, w zadaniu nr 1.

Podsumowujemy, że słowo „proszę” wypowiadamy najczęściej w trzech sytuacjach:

- kiedy kogoś o coś prosimy;
- kiedy ustępujemy komuś miejsca, np. w autobusie;
- kiedy komuś coś dajemy.

Nauczyciel poleca wykonanie w ćwiczeniach zadania nr 1 (przykłady różnego użycia słowa „proszę”).

4. Następnie pyta, czy uczniowie potrafią przetłumaczyć słowo „proszę” na jakiś inny język. W tym celu uczniowie wykonują zadanie nr 2 w ćwiczeniach. (Odpowiedzi: angielskie – PLEASE, czeskie – PROSIM, francuskie – S’IL

VOUS PLAÎT, niemieckie – BITTE, ukraińskie – BUD ŁASKA, włoskie – PER FAVORE).

5. Nauczyciel wyjaśnia, że dzisiejszy temat dotyczyć będzie sytuacji używania słowa „proszę” w stosunku do Pana Boga.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

1. Nauczyciel pyta uczniów, czy pamiętają z młodszych klas wiersz pt. *Zosia Samosia*. Odczytuje ten wiersz, prosząc uczniów o dopowiedzenie brakujących słów:

Słowa podkreślone dopowiadają uczniowie:

Jest taka jedna Zosia,

Nazwano ją Zosia Samosia,

Bo wszystko

„Sama! sama! sama!”

Ważna mi dama!

Wszystko sama lepiej wie,

Wszystko sama robić chce,

Dla niej szkoła, książka, mama

Nic nie znaczą – wszystko sama!

Zjadła wszystkie rozumy,

Więc co jej po rozumie?

Uczyć się nie chce – bo po co,

Gdy sama wszystko umie?

A jak zapytać Zosi:

– Ile jest dwa i dwa?

– Osiem!

– A kto był Kopernik?

– Król!

– A co nam Śląsk daje?

– Sól!

– A gdzie leży Kraków?

– Nad Wartą!

– A uczyć się warto?

– Nie warto!

Bo ja sama wszystko wiem
I śniadanie sama zjem,
I samochód sama zrobię,
I z wszystkim poradzę sobie!
Kto by się tam uczył, pytał,
Dowiadywał się i czytał,
Kto by sobie głowę łamał,
Kiedy mogę sama, sama!
– Toś ty taka mądra dama?
A kto głupi jest?
– Ja sama!

Julian Tuwim

2. Nauczyciel tłumaczy, że Zosia Samosia nie potrafiła prosić. Myślała, że wszystko może zrobić i osiągnąć sama, myślała, że jest samowystarczalna. Pyta uczniów:
 - Co oznacza, że ktoś jest samowystarczalny?
 - Czy wy jesteście samowystarczalni?
 - Kogo pomocy potrzebujecie?
3. Prosi uczniów o odczytanie słów z podręcznika wprowadzających do lektury Pisma Świętego, a następnie słów z Ewangelii św. Mateusza:
Proście, a będzie wam dane; szukajcie, a znajdziecie; kołaczcie, a otworzą wam. Albowiem każdy, kto prosi, otrzymuje; kto szuka, znajduje; a kołaczącemu otworzą (Mt 7, 7-8).
4. Przypomina, że Jezus nie tylko polecał, aby prosić Boga i ludzi, ale także sam to robił. Przykłady postawy proszenia Jezusa uczniowie odczytują w podręczniku z tekstów biblijnych:

Prosił Samarytankę o wodę: *Przybył więc (Jezus) do miasta samarytańskiego, zwanego Sychar, w pobliżu pola, które dał Jakub synowi swemu, Józefowi. Było tam źródło Jakuba. Jezus zmęczony drogą siedział sobie przy źródle. Było to około szóstej godziny. [Wówczas] nadeszła kobieta z Samarii, aby zaczerpnąć wody. Jezus rzekł do niej: «Daj Mi pić!» (J 4, 5-7).*

Prosił Jana Chrzciciela o chrzest: *Wtedy przyszedł Jezus z Galilei nad Jordan do Jana, żeby przyjąć od niego chrzest. Lecz Jan powstrzymywał Go, mówiąc: «To ja potrzebuję chrztu od Ciebie, a Ty przychodzisz do mnie?».* Jezus mu

odpowiedział: «Ustąp teraz, bo tak godzi się nam wypełnić wszystko, co sprawiedliwe». Wtedy Mu ustąpił (Mt 3, 13-15).

Prosił Ojca za swoich uczniów: *Nie proszę, abys ich zabrał ze świata, ale byś ich ustrzegł od złego. Oni nie są ze świata, jak i Ja nie jestem ze świata. Uświęć ich w prawdzie. Słowo Twoje jest prawdą. Jak Ty Mnie posłałeś na świat, tak i Ja ich na świat posłałem. A za nich Ja poświęcam w ofierze samego siebie, aby i oni byli uświęceni w prawdzie (J 17, 15-19).*

Prosił za przyszły Kościół: *Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś (J 17, 20-21).*

Nauczyciel zadaje pytania:

- O co Jezus prosił Samarytanę?
 - Jakimi słowami wyraził tę prośbę?
 - O co prosił Jana Chrzciciela?
 - Jak uzasadniał swoją prośbę?
 - O co Jezus prosił Boga Ojca dla swoich uczniów?
 - O co prosił dla przyszłego Kościoła?
 - Jak nazwał ludzi należących do Kościoła?
5. Nauczyciel puentuje, że wszystkie te (ale również inne) wydarzenia pokazują, że Jezus potrafił prosić, mimo że był Bogiem. Swoją postawą, pełną ufności i pokory, pokazał nam, że zawsze powinniśmy zwracać się do Boga ze swoimi prośbami.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

1. Nauczyciel rozdaje uczniom małe kartki i prosi, aby wypisali na nich kilka prośb kierowanych do Boga, które wydają się im dzisiaj najistotniejsze. Warto zapowiedzieć, że nie będą odczytywać tego, co napiszą, będą mieli zadanie zabrać je do domu i odczytać sobie w czasie swojej wieczornej modlitwy przed snem. Uczniowie przez kilka minut wykonują zadanie samodzielnie. W trakcie tego zadania nauczyciel włącza muzykę medytacyjną.
2. Uczniowie wykonują zadanie nr 4 w ćwiczeniach.

UTRWALENIE

1. Nauczyciel pyta uczniów, jakie znają modlitwy, w których o coś prosimy. W celu powtórzenia i utrwalenia tych modlitw uczniowie odczytują rozwiązania wykonanego zadania nr 4. Następnie wykonują zadanie nr 3.
2. Nauczyciel nawiązuje do poznanego na początku roku szkolnego życiorysu św. Stanisława Kostki. Przypomina, jak często się modlił, pyta:
 - O co Staś mógł prosić Pana Boga?
 - O co Staś prosił ludzi?
3. Zwracamy uwagę uczniów na to, jak ważne jest, abyśmy prosili Pana Boga o to, co jest dla nas ważne, na czym nam zależy, nawet wtedy, kiedy dla innych to może wydawać się błahe. Pan Bóg zawsze nas słucha, chce być blisko nas i nam pomagać.
4. Przypominamy uczniom „Kryteria sukcesu”; zadajemy pytania sprawdzające wiedzę.
5. Propozycja modlitwy na zakończenie:
Modlitwa (za wstawiennictwem św. Stanisława Kostki):
Panie Jezu, spraw, abyśmy – dzięki wstawiennictwu i opiece św. Stanisława – tak jak on potrafili powierzać Ci wszystkie nasze zwykłe i wielkie sprawy, abyśmy byli pokorni, abyśmy umieli prosić Ciebie i innych ludzi o pomoc. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.